

Število sezoncev v tujino je bilo omejeno, pa sta le šla od nekatere hiše po dva, od druge, girmašne, pa nobeden. Imen nočem navajati. Naredba oblasti bi se naj tudi nekoliko spremenila. Moške osebe bi naj šle v tujino že s 25 leti, če že silijo. Ženske osebe pa naj ne bi šle pod nobenim pogojem pred izpolnjenim 20 letom v tujino, pa magari gre z njo oče ali mati. Razlogov za to je dosti, pa ni prostora, da bi vse navajal. Sedaj je še čas, da se naredi pravičen seznam res potrebnih oseb. Vse pa mora biti tajno. Občine že nekaj naredijo, vsega pa tudi niso storile in se je le zgodila kakva krivica. Kaj pa, če bi se oblast obrnila na koga drugega...

Opozorjamo oblast tudi na naše begunce

Veliko jih je odšlo v tujino brez dovoljenja. Zadnji čas pa je to izključeno, ker nemška oblast vrne vse naše ljudi, ki pridejo tja kontrabant. Ostro pa naj kaznuje oblast tiste naše delavce, ki so odšli že lansko leto v tujino brez dovoljenja, in to radi tega, ker jih je tu čakala kaka dolžnost. Poznam več takih, ki so odšli, ko so dobili poziv na orožne vaje. Pa se tajno vračajo domov za kak teden in se čudimo, da oko postave tega ne zve. Tu je treba postopati brez usmiljenja. Ne odobravamo tega, da smejo tudi ti begunci pošiljati domov denar, kakor to delajo naši redni sezonci. Tako ne pridemo daleč, saj se nam bodo smejali.

Po Jugoslaviji

Slovesna izmenjava potrdilnih listin glede trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Naš zunanji minister dr. Cincar Markovič je prispel s soprogo in spremstvom 26. februarja v Budimpešto, kjer je bil deležen slovesnega in prisrčnega sprejema. Po pozdravu z madžarskim zunanjim ministrom je obiskal predsednika vlade grofa Telekyja in je bil sprejet v avdijenco pri regentu Horthyju. Vršila se je slavnostna seja obeh madžarskih zbornic, na kateri je bilo izraženo zadovoljstvo nad zblizanjem obeh sosednih držav. Dne 27. februarja so bile v slavnostni dvorani predsedništva madžarske vlade slovesno izmenjane potrdilne listine, s katerimi stopa v veljavo pogodba trajnega prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo. Kot spomin na ta veliki dogodek v resnih časih je izročil predsednik madžarske vlade našemu zunanjemu ministru zlato pero, s katerim je bila podpisana zgodovinska listina.

Kmet — kapitalist. To je mnenje mariborske marksistično-socialistične »Delavske politike«. Radi česa? Ker smatra kmet svojo zemljo kot svojo last, ker je na stališču zasebne lastnine proizvajalnih sredstev. »Odveč je govoriti,« tako modruje »Delavska politika«, »da

bi mogli poljedelci, pa naj so že veliki ali mali, voditi svoja posestva drugače kot po kapitalističnih načelih.« Naši kmetje s svojimi srednjimi in malimi grunti in gruntci — kapitalisti! Ali je razredna borba in hujskanje k tej borbi našim marksistom že popolnoma zmešalo razsodnost?!

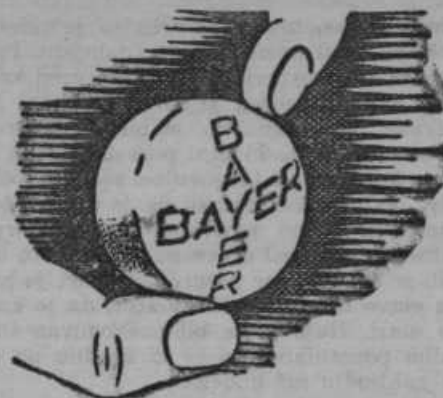
550 letnica smrti bl. Nikolaja Taviliča. Letos preteče 550 let, kar je umrl (leta 1391.) frančiškanski pater Nikolaj Tavilič, rojen v Šibeniku v Dalmaciji, mučeniške smrti v Jeruzalemu. Češčenje tega mučenika, rojenega v hrvatskem Šibeniku, se je takoj začelo po njegovi smrti, in sicer v njegovem rojstnem mestu. Tamkaj se v cerkvi očetov minoritov shranjujejo njegove relikvije (svetinj), tamkaj je prva njegova slika in prvi njegov oltar. Zato priredijo hrvatski patri minoriti od 24. do 26. maja letos narodno romanje v Šibenik. Namen je proslava 550 letnice smrti bl. mučenika Nikolaja in prošnja, da bi Bog podelil hrvatskemu narodu milost, da bi bil blaženi Nikolaj čim prej proglašen za svetnika. Hrvatje želijo in upajo, da se bo to zgodilo še v letošnjem letu, ki je 550. po njegovi mučeniški smrti.

Novice iz domačih krajev

Plaz zaustavil promet. Radi zmrzline se je utrgalo 300 kubikov kamenja, laporja ter zemlje in je zasulo v noči na 27. februar železniško progo Prevalje—Holmec pri km 79, približno 8 km od Prevalj. Radi plaza je bil promet med Prevaljami in Pliberkom prekinjen en dan. Ves dan je odstranjevalo plaz s proge 60—80 progovnih delavcev.

Kolesar povezil žensko. Na poti k sv. maši iz Dupleka k Sv. Martinu pri Vurbergu se je zaletel od zadaj v 65 letno Marijo Danko neznan kolesar in jo podrl. Pustil jo je na cesti brez pomoči z zlomljeno desno nogo in z drugimi hudimi poškodbami. Poškodovano so spravili v mariborsko bolnišnico.

Posestnikov sin smrtno ponesrečil pri smu-



Vsakdo ve da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa ni!

Dolce reg. pod št. in. 1257 od 23. marca 1910

čanju. V Zavrhu pri Dobrni je padel pri smučanju posestnikov sin Stanislav Legvart čez neko deblo. Pri padcu si je tako poškodoval prsni koš, da je obležal na mestu mrtev.

Otrok padel v krop. V Smartnem ob Paki je padel v krop in se je življenjsko nevarno opeknel triletni sinček železničarja Bogomil Ajdič.

Avtomobilska nesreča. S šoferjem se je pehljala v avtomobilu iz Zavrha proti Celju posestnica Marija Wiedenbusch iz Lumberga. Avto se je prevrnil v občestni jarek in gospa Wiedenbusch je dobila hude telesne poškodbe. Avtomobil je močno poškodovan.

Huda nesreča enoletnega otroka. Marija Količ, enoletna hčerkica delavca iz Lipe pri Teharju, je padla v krop in se je hudo poparila.

Vinsko sod mu zmečkal nogo. Na kolodvoru na Laškem se je zvalil pri nakladanju sod na 54 letnega Franca Jelena, upokojenega rudarja iz Laškega, kateremu je zmečkal levo nogo.

18 leten fant povežen od vlaka. V Hrastniku blizu Velejeve kovačnice je povezil vlak 18 letnega Jožefa Matuša, ki je obležal mrtev.

Neverjetne, a resnične stvari. Pod naslovom »Ne boste verjeli« je neki Amerikan zbral celo vrsto neverjetnih, a vendar resničnih stvari. Tako se je najdaljši boksaški boj zgodil 6. aprila 1893 med Jackom Burkeom in zamorskim boksačem Andyjem Bowenom. Ta borba je trajala 7 ur in 19 minut. Izvojevala sta 110 rund; najbolj čudno pri vsem tem pa je to, da je sodnik v 110. kolu borbo ustavil in proglasil za neodločeno. — Druga neverjetna reč je zgodba o sedemletnem dečku, ki je umrl za starostno oslabelostjo. To je bil nekdo Karel Charlesworth, ki mu je brada zrastle že s četrtilim letom in ki mu je bil obraz ob smrti ves naguban. Lasje in brada so mu bili v sedmem letu snežnobeli, glas se mu je tresel, hodil je ka-

Podkrajški Judež

Povest iz domačih hribov

»Zaničevala te nikoli nisem; zdaj te spoštujem. Spoštujem te bolj ko vse druge moške v fari, ker nobeden ni bil tako pogumen in tako krščanski kakor ti.«

Čisto rdeč je obstal pred njo, kakor da ga je okregala; njegove črne oči pa so žarele od sreče. Tako je bil vesel, da ni spravil besede iz sebe.

»Še nekaj ti moram reči, Tonč,« je ona nadaljevala; »po volji mi je in čudno sem vesela, da denarja nisi vzel. Pokazal si jim pravega moža — prav je tako, Tonč!«

Še zmeraj je stal pred njo in ni vedel, ali bi se smejal ali jokal.

»Zdaj pa tiho bodi, nikomur ne črhni besedice o tem, kar sva govorila,« je rekla spet odločno, kakor je bila njena navada. »... Zdaj me ne boš več skrbel in potrebna ti tudi nisem več; zdaj si trden in mož, kakor je prav. Srečno, Tonč! Svoj živi dan se te bom spominjala.«

»Julka!« je zavpil.

Ona pa je že hitela po svoji poti in se ni več ozrla.

8.

Judež si je spet najel Hrastovo kegljišče. Bilo je sredi avgusta neke nedelje popoldne. Na kegljišču je bilo

9 vse živo. Ker je bilo rečeno, da bo prihodnjo nedeljo kegljaška tekma, so se kegljači danes prišli vaditi. Tu je bil mladi Meležnik, nadvorski hlapec Mohor, Laznikov hlapec, Pušnik, Končnikov Jur, Ladra in še drugi. Tudi nadvorski Peter je bil med njimi; saj je hotel med kegljači za mojstra veljati. Kegljal je le, kadar je bilo dosti ljudi okoli, da se je ime pred kom postavljati. Danes je bilo polno gledalcev. Ko so nekaj partij že dali, sta prišla še Mrkačev Luka in Homanov Tinč; to sta bila prava tovariša in pretapača. Komaj sta prišla, sta se že začela z nadvorskim Petrom dajati, ker je bil ta proti temu, da bi ju vzeli k igri. Nazadnje so ju igralci vendar sprejeli.

Minulo je pol ure; tedaj se je prikazal Migeč. Primal je iz dvorišča in se prismolil na stol sredi igralcev. Vzel je iz žepa okrogel kamenček, ga sklenil v roke, nekaj časa je pihal na pest, potem je roki razklenil — in kamna ni bilo nikjer. »Hehehe,« se je jel režati in migati z vsem trupom. Ko so mu nekateri poploskali, se je speljal na stolu še bolj v sredo, da so ga laže vsi videli, in se je zadril:

»Kaj mi date, če vam keglje in krogle zacopram, da jih ne bo več?«

»Zaušnico ti dam pa pošteno,« mu je zabrusil Mrkačev. »Zdaj kegljamo, ti pa pojdi starim babam coprat!«

»Hehehe,« se je režal Migeč, kakor da ni bilo nič; iz oči pa mu je šinil grozeč plamen. Odmigal je okoli

Huda avtomobilska nesreča se je pripetila v noči na cesti proti Igu pri Ljubljani. Pozno na večer se je ustavil na Škofljici pred krčmo osebni avto, katerega je šofiral 30 letni Ivan Ponikvar. V avtomobilu je bil poleg družbe treh znancev tudi 26 letni posestnik Ivan Rupert z Iga. Izpred te gostilne so se odpeljali na Ig. Na cestnem ovinku pa je zavozil šofer namesto na desno naravnost naprej in tresčil z avtomobilom med drevesne štore. Avto se je odbil, se zasakal ter prevrnil. Rupert je priletel z glavo tako nesrečno v štor, da je kmalu nato umrl. Huje je še bil poškodovan šofer, ostalim popotnikom pa se ni zgodilo po čudnem naključju nič hudega.

Dva otroka se zadušila. V Komendi na Gorenjskem so sušili pri Štuparjevih na Bregu na peči plenice, ki so se pa radi prehude vročine vnele. Goreče plenice so padle na 19 in 8 mesecev stari dekletci, ki sta spali v košari. Ko so se starši vrnili, sta bila otročička že mrtva, ker sta se zadušila v dimu.

Voz ga je zmečkal. S hlodi naložen voz se je prevrnil in je popolnoma zmečkal 29 letnega Janeza Klobovsa iz Breznice pri Škofji Loki. Voznik je bil pri priči mrtev. Do nesreče je prišlo, ko se je voznik na slabi poti izogibal avtomobilu.

Postni pastirski list našega prevzv. g. škofa dr. Tomažiča se ozira na sedaj med narodi vladajočo temo zmot, prevar in trpljenja ter kliče po luči od zgoraj. To svetlobo je razširjal in razširja božji Zveličar Jezus Kristus. Vera naj nas vzpodbuja, da izpolnjujemo svoje dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega. Mladina naj se trudi, da ohrani z božjo pomočjo svoj največji kras: neoskrunjeno, čisto srce. Fantje in moške naj se varujejo nezmernega vživanja alkoholnih pijač, ki je velika nesreča za posameznike in rodbine, ter sramota za ljudstvo. Krščanski zakonci, ki ravnajoč proti prirodni smotru zakonske zveze hočejo zabraniti blagoslov potomstva, se težko pregrešijo zoper božjo zapoved in zoper lasten narod. Bič krvave vojne tepe sedaj narode. Doslej smo — hvala Bogu in modremu vodstvu naše države — hodili mimo grozeče nevarnosti. Naj Bog še dalje obvaruje našo domovino biča vojne, drugim narodom pa naj čim prej nakloni blagodat miru!

Imenovanje predsedstva in svetov za Trgovinsko-industrijsko in Obrtno zbornico. V lanskem poletju je bil razpuščen svet Zbornice za trgovino, industrijo in obrt. Tedaj je bil postavljen za zborničnega komisarja g. Avgust Tosti, glavni ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Letos dne 28. januarja je bila osnovana samostojna Obrtna zbornica in izločena iz nekdanje skupine.

Sredi minulega tedna je imenoval trgovinski minister na predlog g. bana novo predsedstvo Trgovinsko-industrijske zbornice ter Obrtne zbornice in tudi zbornični svet za obe zbornici. Za predsednika Trgovinsko-industrijske zbornice je bil imenovan g. Karel Čeč, svoječasn ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; za predsednika industrijskega odseka g. Richard Skubec, glavni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe, za predsednika gostinskega odseka g. Ciril Majcen, restavrater v Ljubljani; za predsednika samostojne Obrtne zbornice g. Karel Kavka, stavbenik in tesarski mojster v Ljubljani.

Povišanje poštnih pristojbin. S 1. aprilom stopijo v veljavo takole povišane poštno pristojbine: Pristojbina za navadno pismo (do 20 g) v krajevnem prometu se poviša od 1 din na 1.50 din (pri večji teži se računa pristojbina kakor v medkrajevnem prometu). V medkrajevnem prometu se poviša pristojbina za pismo do 20 g od 1.50 na 2 din, za pisma do 50 g na din (doslej 2 din), za pisma do 250 g 4 din (doslej 3.50 din), do 500 g 6 din (doslej 5 din), do 1 kg 12 din (doslej 10 din) in do 2 kg 15 dinarjev. Za odprte dopisnice (razglednice) se poviša poštnina v krajevnem prometu na 1.50 din (doslej 1 din), v medkrajevnem prometu pa na 2 din (doslej 1 din). Priporočnina za pošiljke se poviša v krajevnem in medkrajevnem prometu od 3 na 5 din, v prometu z Grčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 5 din, z ostalimi državami pa od 4 na 6 din.

Nov most preko Drave. Ker je dravograjski most doslužil, bodo začeli graditi na spomlad novega preko Drave iz granita, katerega bodo dobili v kamnolomih v Vuzenici. Novi most bo velikega pomena za Mežiško, Mislinjsko dolino in sploh za vso Dravsko dolino.

Na pomoč Dijaški kuhinji v Ptuj! Povečana skrb za zdravstveni odgoj mladine in težke življenjske razmere so dovedle Dijaško kuhinjo v Ptuj v zelo neugoden gospodarski položaj. Meščani, meščanke, starši, prijatelji in nekdanji podpiranci kuhinje, spomnite se je! Vemo, da je šele pred kratkim trkala »Zimska pomoč« na vaša vrata, vendar nikar ne odslavlajte praznih rok nabiralk, ki se bodo prihodnje dni zglasile pri vas in poprosile za našo gimnazijsko mladež, ki se hrani v Dijaški kuhinji, da ne bo treba tri mesece pred sklepom pouka ustaviti obrat. Vsem dobrotnikom že vnaprej lepa hvala! — Odbor.

Škoda, ki se ne da niti oceniti. Mnogokrat je že pisal naš list o ogromni škodi, katero je že povzročila in še povzroča Drava s tem, da trga in odnaša rodovitno zemljo. Za uničevanjem Drave prav nič ne zaostaja Mura. Mura dela s svojimi neštevilnimi ovinki ter rokavi štajerskim in prekmurskim posestnikom škodo, ki se sploh ne da preceniti, ker je preve-

lika in se ponavlja vsako spomlad, ko nastopajo povodnji. Ob poplavih trga in odnaša Mura oral za oralom najbolj rodovitne zemlje. Najbolj je vidna ta škoda v obmurski vasi Melinci, kjer je opustošila Mura v zadnjem času 200 oralov zemlje in je v nevarnosti celo že nekaj hiš. Melinčani so v največjih stiskah in prosijo oblast na vseh merodajnih straneh, da jim po možnosti zaščiti ter obvaruje preostalo posest.

Prekmurje sorazmerno porabi najmanj sladkorja. Na zadnjem zasedanju banskega sveta so ugotovili, da v banovini porabi najmanj sladkorja lendavski okraj. Kajti tam pride letno na osebo dva in četrt kilograma ali mesečno 19 dkg sladkorja. Poraba v soboškem okraju pa je le za malenkost boljša. Tako malenkostna poraba sladkorja pa je razumljiva, kajti v Prekmurju je ljudstvo večinoma tako siromašno, da si sladkorja ne more nabaviti in je zato prisiljeno uporabljati — saharin.

Slabe ceste ovirajo avtobusni promet. Avtobusna proga med Filovci in Dobrovnikom v Prekmurju je v tako slabem stanju, da avtobus tod ne more voziti. K sreči je cesta med Soboto in Dolno Lendavo preko Črensovcev nekoliko boljša in vozi avtobus po isti.

Razne novice. Od Sv. Marjete niže Ptujja poročajo: Pesnica, ki deli župnijo na dva neena kosa, nas je še bolj razdelila zadnje dni, ker je močno narastla in vkljub temu, da je pri nas regulirana, jako izstopila iz svoje struge. Tako bo spet naredila nekaj škode, posebno na Forminu. — Za regulacijo Drave, ki se bo sedaj ponovno nadaljevala v Muretincih, nameravajo posekati vse obrastle dravske otoke. Posekano vrbje bodo rabili za vezavo fažin, ki je neobhodno potrebujejo za izvajanje regulacije. — Potopljeni rečni mlin g. Džingarja na Dravi pri zavrčnem brodu so po daljšem napornem delu dvignili iz vode in toliko popravili, da plava. Ugotovilo se je, da je bil vzrok potopitvi to, ker je ob novem letu velikansko po Dravi plavajoče ledovje predrlo glavno mlinsko ladjo, da je v isto vdrla voda in mlin se je pogreznil.

Dvakrat visoko odlikovana kmečka družina s številnimi otroci. V župniji Šmarje pri Jelšah v Draškovem selu živi družina kmeta Jožefa Čakša in njegove žene Marije. Čakševina se je rodilo 14 otrok, od teh živi 11 in je najstarejšemu 21 let. Trinajstemu sinu je bil boter kralj in je bil otrok tudi krščen na ime Peter. Štirinajstemu otroku je botroval pred dnevi ban dr. Natlačen po namestniku načelniku Törnerju. Štirinajsti fantek je prejel pri krstu banovo ime Marko. K dvojnemu visokemu odlikovanju čestita Čakšovi družini »Slov. gospodar«!

Od doma v Ljubljani je pobegnil 28. decembra l. l. 13 letni Slavko Muhič, ki je bil oblečen v temnosive pumparice, temnozelen kratek Huber-

kegljišča gor k Judežu, ki je postavljaj keglje. Naslonil se je na plot in se mu porgljivo zasmeljal:

»Judež, ja Judež! Tak junak in divjak si bil — zdaj pa keglje postavljajš ko kak smrkov pobič in po dinarjih pobiraš kakor mežnar po cerkvi!«

»Dinarje, pa po poštnju!« ga je Judež ostro zavrnil. »Če se mi pri priči ne izgubiš, ti bom nekaj zagodel, da se v Podkraju ne boš več prikazal.«

Migec je zaigral na orglice, hudobno se je režal in spet odmigal h kegljalcem. Kegljalci so bili v ognju. Na mizi se je nabralo že čez petdeset dinarjev. Pravkar je plačal še Nadvorski Peter. Da je mogel stavo plačati, si je menjal dvajsetak. Preden še mu je krogla zdrknila iz rok, je Migec zaklical zapovedujoče: »Cinkus, pinkus — gralarum: šest!« Res je padlo šest kegljev. Gledalci so dejali, da je slučajno nanoslo, in so se smejali. Toda odslej je coprnik vsakokrat poprej zapovedal, koliko kegljev naj pade, in vsakokrat je prav napovedal. Moški so ga jeli z nekim strahom gledati; »coprnik« pa se je sukaj med igralci, porgljivo se je režal in je zdaj temu zdaj onemu segel z roko po obrazu in je pri tem uganjal svoje čarovniške čirečare. Medtem je prišla vrsta na Mrkačevega. Bil je ves rdeč od razburjenja, iz oči mu je gorel pohlep po denarju. Preden je prijel kroglo, se je zadrj nad Migcem:

»Glej, da boš pri meni tiho, ti pasje matere sin! Jaz nočem ničesar od tebe! Ali si čul?«

Migec se je zaničljivo zasmeljal in ni rekel ne besede. Doslej je pa največ sedem kegljev; kdor bi jih osem podrl, ta bi dobil ves denar, kar ga je bilo na mizi stavljenega. Mrkačev Luka je dolgo meril, potem je kroglo zagnal — padlo jih je sedem. Še pohlepneje so mu zažarele oči, ko se je spravil k drugemu. Krogla je odletela, ta hip pa je zahretil coprnik na ves glas:

»Kobradakabra, nič!«

Res je šinila krogla skozi keglje in se niti dotaknila ni katerega. Mrkačev Luka je bil ves divji od jeze; planil je proti Migcu, ta pa je zavpil:

»Nazaj! Smrt nosim pri sebi. Nazaj, če ne, jo spustim nate!«

Luka je zaškripal z zobmi, vendar se je preplašeno umaknil.

Zdaj je prišla vrsta na Meležnika, ki je bil zadnji. Ko je zagnal kroglo, je zaklical »coprnik«: »Pinkus, cinkus, devet!« Krogla je letela in res je padlo vseh devet kegljev eden na drugega. Vse je zavpilo. Z eno samo kroglo je dobil Meležnik ves denar, kar so ga stavili. Kar koj pa se je začelo prerekanje sem in tja, Meležnikov glas je prevpil druge:

»Hee, tu ni ves denar — pol ga je izginilo!«

kor star mož in umrl je z vsemi znaki starostne oslabelosti. — Rekord glede bolezní si je »pribral« po vsej priliki American Henry Smyth, ki je do 47. leta prebil že 148 velikih operacij. Na operacijski mizi je ležal več nego 200 ur. Navzlic vsemu mož še vedno živi, je dobre volje, uspešen trgovec in srečno poročen.

Na svetu je še štiri milijone suženjev. Neki ameriški list je objavil, da suženjstvo še ni docela odpravljeno in da je sedaj na svetu še razmeroma visoko število suženjev. Zračunano je, da živi sedaj okrog štiri milijone teh nesrečnežev. Najmanj dva milijona jih je na Kitajskem, pol milijona v Arabiji, zatno število v Liberiji, ostali tisoči pa so raztreseni po drugih delih sveta. Po-

tus plašč, obut v črne visoke čevlje na zadrgo in gologlav. Deček je majhen, lase ima črne, gladke, oči temnosive, zobe zdrave, na sredincu desne roke ima pokvarjen noht. Pobeglega Slavka so 13. januarja opazili v vlaku, ki pelje iz Ljutomera v Ormož, potem pa je izginila za njim vsaka sled. Kdor bi pobeglega dečka kje opazil, je naprosen, da ga pridrži in o tem takoj obvesti najbližjo orožniško postajo.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmodernejše urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Jelovcu je zgorela viničarija posestniku Jakobu Tacingerju iz Pečk. Upepeljena je stiskalnica, 20 hl vina ter 17 sodov. Škoda znaša 37.000 din.

V Rigoncah pri Brežicah je nastal ob enih popoldne ogonj v gospodarskem poslopju posestnika Franca Cvetkovića. Iz gorečega poslopja so srečno rešili živino, zgorela pa je krma in 500 kg koruze. Gasilci in sosedi so obvarovali sosedna poslopja.

V Arji vasi pri Petrovcih je izbruhnil 1. marca na večer požar pri posestniku Ježovniku. Goreti je začelo poslopje, v katerem je bilo mnogo sena. Na pomoč prihiteli sosede in gasilci so rešili iz poslopja orodja, vozove in sploh vse, kar se je še dalo oteti. Škoda je zelo velika. Gre za požig, ker je v spodnji Savinjski dolini že nekaj časa na delu požigalčeva roka.

Skrivnostni napadi na tovarne avtomobile. Avgust Prevolnik, šofer trgovca Ruterja v Marenbergu, je prijavil dva skrivnostna napada na tovorni avto. Neznanec se je obesil na avtomobil nekje na Koroški cesti v Mariboru in je odskočil najbrž blizu Kamnice. Zmetal je z vozila 40 kg Frankove kave ter zaboj sladkorja v skupni vrednosti 1658 din. Drugič je na podoben način povzročil z odmetanjem specerijskega blaga 550 din škode. Podobni napadi so že dogodili tudi na Koških in so mogoči, ker šofer in njegov spremljevalec iz zaprte kabine tovornega avtomobila ne moreta videti, če se kdo zadaj obesi na avtomobil.

Pretekana sleparija. K upravniku banovinskega Dečjega doma Hlebcu v Mariboru je prišel mlajši možki. Predstavil se je kot zastopnik Zdravčevega paromlina v Središču in je ponujal neomejene količine bele moke po 6 din kilogram. G. Hlebec je poslal radi sumljivosti ponudbe po stražnika, ki je laži-zastopnika odvedel na stražnico. Ugotovilo se je, da gre za večkrat predkaznovanega mariborskega slikarskega pomočnika Karla Rapp. Dobili so pri njem 23 naročilnic, s katerimi so naročili pri njem mariborski trgovci in peki cele vagone moke. Prejel je celo naplačila do 1000 din in precej vreč, katere so danes precej drage. Prijeti je priznal, da je hotel opisano sleparijo prenesti iz Maribora še v druge kraje.

Prijet radi pet vlomov. Orožniki pri Sv. Marjeti ob Pesnici so zaprli Alojza Lovrenčiča iz

Dupleka pod Mariborom, ker ima na vesti v družbi Ivana Serca iz Vratje vasi pri Sv. Marjeti in v št. Iju pet večjih vlomov.

Pregnani nočni vlomilci. V Osluševcih pri Veliki Nedelji so vlomili v noči neznanec v trgovino Ivana Laha. K sreči je spal v sobi tik trgovine poslovodja Franc Rupnik. Ko je stišal krog druge ure čez polnoč ropot, je vprašal, kdo je. Koj nato so začeli lopovi streljati in so pobegnili v noč. Odnesti niso ničesar, pač pa so napravili na vratih in na prestreljenem blagu 2000 din škode. Zadevo zasledujejo orožniki.

Z nožem in železnim kolom sta mu razbila glavo. Pred kratkim so se v Žiškah v Prekmurju fantje spoprijeli ter se začeli neusmiljeno med seboj obdelovati. V tem nepotrebnem »boju« jo je najbolj izkupil 22 letni posestniški sin Šplak Ignacij, kateremu sta dva nasprotnika z nožem in železno palico razbila glavo, tako da so vsi mislili, da bo kmalu konec njegovih dni, a vendar se mu je že v bolnišnici njegovo zdravstveno stanje nekoliko zboljšalo.

Tatvine in vloni v Halozah. Storiči prijeli. Končno se je vendarle posrečilo razkinkati prave vlomilce in tatove, ki so dolgo vznemirjali uboge Haloze, in jim dokazati krivdo. Po sosedni župniji v Zavrču in po Hrvatski sta vlamljala in izvršila 49 dokazanih vlomov in tatvin že večkrat obsojena glavni krivec Stefan Lazar iz Križovljan-Cestica iz Hrvatske in njegov pomagač Karel Ropič iz Zavrča. Našli so pri njima razen pokradenih reči tudi devet različnih ključev za odpiranje vrat. V drugi tolpi, ki je vršila tatvinsko obrt po sred-



Angleški ribiški čolni so oboroženi s strojnicami in topovi



Ogijene ščetke

dobavlja najhitreje
za vse vrste električnih strojev in
aparatur
Domača tvarka
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

njih in gornjih Halozah v družbi sebi enakih, pa je bil poglavar Jožef Vindiš, delomrzen potepuh in Gruškovja pri Sv. Trojici v Halozah. Ta tolpa je kradla vse, kar se je dalo, in ima na vesti tri vloni in devet tatvin. Tudi on je imel ponarejene ključe. Ti so pokradli tudi konjske komate, odeja, vino, žganje, posteljnino, kuhinjsko posodje itd. Vloni in tatvine so dokazane, ukradeni predmeti so deloma vrnjeni. V tretji tolpi, ki je zagrešila pet vlomov v Halozah, pa so pod težo dokazov in po lastnem priznanju predani sodišču sledeči: Stefan Mihelinc iz Jelovca v Hrvatah, Franc Kokoč in Jožef Kranjc iz Korenjaka ob meji. Vsi imenovani od teh poštenjakov svoja dejanja priznavajo, tudi lastniki so dobili mnogo svojih stvari nazaj, samo tega ne, kar je bilo-pijač in jestvin.

Zaboden v obe roki. Franc Kotnik, 28 letni delavec iz Vitanja, je peljal z vozom na postajo Dolič. Med potjo so ga napadli trije možki in so ga ranili z noži na obeh rokah.

S kamnom prebil lobanjo. V prepiru je prebil v gostilni Klun v Štorah pri Celju s kamnom lobanjo Josip Plaustelner 21 letnemu delavcu Antonu Galupu.

Posvetu

Bolgarija se pridružila trozvezi in jo zaseda Nemčija. Bolgarija se je pridružila trozvezi Nemčija, Italija, Japonska. Tozadevna pogodba je bila slovesno podpisana 1. marca na Dunaju. Za Bolgarijo sta podpisala pristop ministri predsednik Filov in zunanji minister Popov, za Nemčijo zunanji minister Ribbentrop, za Italijo zunanji minister grof Ciano, za Japonsko japonski veleposlanik v Berlinu general Ošima. Za to priliko je prišel na Dunaj poglavar nemške države Hitler, ki je sprejel po podpisu pogodbe državnike in zastopnike trozveze in njenih zaveznic. Kakor hitro je podpisala Bolgarija pristop k tej trozvezi, so nemške motorizirane čete prispele v vsa večja bolgarska mesta. Bolgarsko-turška meja je zaprta. Ves železniški promet med Bolgarijo in Turčijo je ukinjen. V ožgled zgoraj naslikanemu položaju izjavlja Grčija, da se bo borila dalje.

Bivši španski kralj Alfonz XIII. umrl. Dne 28. februarja je umrl v Rimu bivši španski kralj Alfonz XIII. Rodil se je v Madridu leta

ložaj, v katerem se vsi ti sužnji nahajajo, ni povsod enak. Suženstvo zavzema ponekod strahotne in mučne oblike, ponekod pa je bolj milo. Nekam najboljše je položaj kitajskih sužnjev, ker tam obstoja zakonska domneva, po kateri smatrajo te hišne poste, ki so dejansko sužnji, vendarle za posvojene družinske člane.

Na Grškem so odkrili prastaro mesto Lymnes-Komo. Iz Kastorije poročajo, da so odkrili prastaro mesto Lymnes-Komo, ki je bilo pred 2500 leti sedež kralja Arholaia. Mesto samo pa da je bilo ustanovljeno pred 4500 leti. Mesto so odkrili pri izsuševanju Kastorjskega jezera. Da bi imeli čimveč rodovitne zemlje, so začeli tamonji kmetje izsuševati omenjeno jezero. Izkopa-

Kegljalci so stikali glave okoli mize in okoli Meležnika, Migeč pa mu je pošepnil:

»Mrkačev Luka je kradel — dvajsetak je vzel.«

»Luka, ne uganjaj norcev!« se je Meležnik zadržal Mrkačevega. »Daj dvajsetak!«

»Kaj?« je zarobantil Luka. »Išči tata med svojimi! Nadvorski Peter je imel prste tam.«

»Hudirja, jaz sem dvajset dinarjev zamenjal, saj mora biti dvajsetak še na mizi,« je zavpil Peter jezno in je dvignil pest, da bi udaril.

Medtem je Migeč Meležniku spet pošepnil: »Mrkačev ima dvajsetak — v zunanjem žepu — v zgornjem ga ima.«

Bliskovito je segel Meležnik Mrkačevemu v žep in je res potegnil iz njega srebrn dvajsetak.

»Tat! Lump!« sta zavpila Meležnik in Peter oba hkrati.

»Vidva sta lumpa! Goljufa!« se je drl Mrkačev in je planil ves iz sebe v Meležnika. Zagrabil ga je za vrat, skoraj isti čas je Peter stisnil Mrkačevega za grlo in ga jel dušiti. Mrkačevemu je skočil Homanov Tinč na pomoč in se vrgel na Nadvorskega Petra. Meležnik in mladi Nadvornik bi Mrkačevemu in Tinču ne bila kos, ker sta bila ta znana pretepača. Priskočila pa sta Ladra in Končnikov Jur. Tepli so se, metali, dušili in pri tem vpili, da se je vse kadilo. Tisti, ki niso bili udeleženi, so se daleč umaknili. Več pa ko so imeli oni prostora, huje so se tepli. Nadvorskemu Petru je nekdo stiskal grlo, druga

roka ga je neusmiljeno vlekla za brke. Ponosnemu županovemu sinu je bil obraz čisto zaripel, kakor brez pameti je bil, levica mu je bila nekje v klobčiču vklejnena, a desnico je iskal nož, pa ga ni imel. Tedajci je zagledal ročaj noža, ki je enemu izmed pretepačev molel iz hladnega žepa, segel je ponj in zasadil nož enemu izmed nasprotnikov v prsa. Ko je hotel vdrugo suniti, ga je nekdo prijel za roko in mu jo tako močno stisnil, da je na glas zastokal in izpustil nož. Isti čas sta ga prišli dve orjaški roki, ga vzdignili in ga zagnali ven na trato. To je storil Judež, ki je prihitel dol od kegljev, da bi pretepače ločil in razgnal. Na mah se je klobčič razklenil, eden od njih pa je omahnil na tla.

»Meležnik ga je sunil, Meležnik je Tinča zaklal!« je zahretil Mrhačev Luka in potegnil svoj nož. Tedaj ga je Judež s tako silo udaril po rami, da mu je nož padel iz rok, in zadržal se je grozeče:

»Naj se nobeden ne gane več! Sicer ga treščim, da ne bo nikoli več vstal.«

Vtem je zagrnel za njim mogočen glas:

»Kaj je tu? Kaj je bilo?«

Bil je župan; sedel je v gostilni, šul je direndaj in je stopil na kegljišče; z njim je bil eden od občinskih mož. Pravkar se je Peter, njegov sin, pobiral s tal in je obstal ves krvav in trepetajoč. Župan je ošinil sina s pogledom, da bolj hud biti ni mogel, in je zapovedal

1886. Njegova mati je bila avstrijska nadvojvodinja Kristina. Španski prestol je zasedel l. 1902. Leta 1906. se je poročil z angleško princico Battenberško. Rodili so se mu štirje sinovi in dve hčerki. Njegovo vladanje ni bilo srečno in je bil leta 1931. ob p. stol, ker je postala Španija republika. V pregnanstvu je

živel delno v Franciji, delno v Angliji, delno v Avstriji. Za nekaj časa se je bil naselil ob Vrbskem jezeru. Smrt ga je dohitela v Italiji. Blagopokojni je bil katoliški vladar in mu je v bolezni v Rimu papežev tajnik sporočil blagoslov sv. očeta. Na smrtni postelji je prejel sv. zakramente za umirajoče.

Kratke tedenske novice

Nemški poslanik v Beogradu von Heeren je v ponedeljek v Zagrebu obiskal bana dr. Šubašiča, v torek pa podpredsednika vlade dr. Mačka.

Angleški zunanji minister Eden, ki je bil zadnje dni na službenem obisku v Turčiji, se je pripeljal 2. marca v Atene, kjer bo ostal več dni.

Silovit potres v severnogrškem mestu Larisa je v preteklem tednu porušil 40% hiš in je ostalo brez strehe 28.000 prebivalcev.

Za Antonescovo politiko v Romuniji je glasovalo 1.163.095 oseb, proti pa je bilo oddanih 1515 glasov.

Diplomatski odnosi med Anglijo in Bolgarijo še niso prekinjeni. Angleška vlada je prepustila poslaniku v Sofiji Rendellu odločitev glede prekinitve diplomatskih stikov.

V okviru dogodkov na Balkanu ne gre toliko za položaj Bolgarije, ampak si hoče Nemčija z zasedbo bolgarskega ozemlja zavarovati romunske petrolejske vrelce, končati grško-italijansko vojno in izpodriniti Anglijo z Balkana.

Zastopnik ruske vlade Višinski je k pristopu Bolgarije k trojni zvezi izjavil, da 1. korak bolgarske vlade ne vodi k miru, ampak k vojni, in 2. da Rusija, zvesta svoji mirovni politiki, ne bo nudila Bolgariji nobene pomoči.

Bolgarija je enajsta država, za katero so Zedinjene države v tej vojni odredile zaporo kreditov.

Bolgarski poslanik Momčilov v Londonu je odstopil v znak protesta proti pristopu Bolgarije k trozvezi: Nemčija, Italija, Japonska.

Turčija je minirala prehod skozi Dardanele za vse ladje. Plovba skozi to morsko ožino je brez posebnega turškega vodnika nemogoča.

»Čete svobodnih Francozov« so zavzele znamenito libijsko zelenico Kufra 1. marca. Ujetih je bilo okrog tisoč Italijanov in zaplenjena je bila velika množica vojni potrebščin.

Izredno številne nemške čete se zbirajo okrog Bruslja v Belgiji. Poznavalci razmer pravijo, da so to neposredne priprave za veliki nemški napad na angleške otoke.

Nemški tovorni parnik »Leck« je prodri angleško blokado in je srečno pripeljal iz Bordeauxa v zasedeni Franciji v Rio de Janeiro v Južni Ameriki. Za to pot je rabil 31 dni.

Na 18. konferenci komunistične stranke Sovjetske zveze je bil bivši komisar za zunanjo politiko Litvinov izključen iz vodstva stranke.

Koj po izglasovanju zakona o pomoči in poslanju vojnega materiala demokratičnim državam namerava Roosevelt sestaviti tako zvano obrambno vlado, v kateri bodo: zunanji minister Hull, vojni minister Knox in mornariški minister Stimson.

Ali si že obnovil naročnino?

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Velika dobrotalca revežev umrla v Otiškem vrhu pri Dravogradu. V Otiškem vrhu je umrla 82 letna Marija Poberžnik, p. d. Gašparica. Ljudje jo bodo ohranili v najboljšem spominu kot veliko dobrotnico revežev. Počivaj v miru, blaga duša, preostalim naše sožalje!

Dobra krščanska prababica umrla v visoki starosti 89 let. V Mariboru je umrla v Loški ulici stanujoča 89 letna zasebnica Ana Januš. Rajna je bila pred leti pri Sv. Petru pri Mariboru s svojimi že davno rajnim možem Mihaelom viničarka. Vzgojila je dvoje otrok. Sin ji je padel med svetovno vojno, hčerka pa je dobro omožena v Mariboru. Pogreb blagopokojne, ki je bila vzorna mati, stara mati in prababica, se je vršil 23. februarja na pokopališču na Pobrežju ob obilnem spremstvu sorodstva, zancev, Krščanske ženske zveze in mnogoterih šentpeterčanov. Številna udeležba pri pogrebu je dokazala občo priljubljenost, katere se je veselila dobra prababica v Mariboru in v št. Petru. Vsem, ki so posodili rajni zadnji pot, iskreni: Bog plačaj! Bodi Vsemogočni blagi ženični večni plačnik, žalujočim preostalim naše sožalje!

Solarika umrla v Košakih pri Mariboru. Kruta smrt je ugrabila po dolgi in mučni bolezni učenko 4. razreda krčevinske šole Mernik Bariko, edino hčerko Dvoršakovih. 25. februarja so jo spremili otroci krčevinske šole, učiteljstvo, starši, sorodniki in znanci na njeni zadnji poti. Otroci so ji zapeli »Blagor mu« in »Vigred«. Ob grobu sta govorila g. katehet in ena njenih sošolk — nji v slovo, staršem v tolažbo. Naj bo zemljica lahka pridni in dobri deklici!

Dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« umrl. Položili smo k večnamu počitku posestnika Jožefa Ričnik, p. d. Miklave, v Ribnici na Pohorju poleg njegove pred petimi leti umrle žene Antonije. Rajni je marljivo gospodaril na svojem posestvu polnih pet in pedeset let. Svojo bolezen je prenašal vdan v božjo voljo, saj je bil veren katoliški mož. Večkrat se je v bolezni pokrepčal s sv. zakramenti ter tudi spravljen z Gospodom zaspal v 80. letu svoje življenjske dobe. Na njegovi zadnji poti ga je spremljal ob veliki množici faranov poleg domačega g. župnika tudi g. Leber iz Vuhreda. Na domu in na grobu pa mu je domači pevski zbor zapel poslovinne pesmi. Rajni naj počiva mirno med ženo in v vojni umrlim najstarejšim sinom Francetom, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Smrt vzornega moža pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Na mastno nedeljo nas je zapustil vrli mož in gospodar Jožef Fras iz Pernice. Pokojni je

bil globoko veren, saj ga ni manjkalo nobeno nedeljo pri sv. maši. Kako je bil priljubljen, je pričal pogreb, saj se je zbrala ob grobu skoro vsa fara. Domači cerkveni pevski zbor mu je zapel v slovo doma in ob grobu, kjer mu je spregovoril tudi domači g. župnik. Naj počiva v miru!

Blaga mamica umrla pri Sv. Petru pri Gornji Redgoni. Zalostno so zadoneli zvonovi prejšnji teden in naznanili tužno vest, da je nemila smrt po kratki bolezni pretrgala nit življenja daleč na okoli znani blagi mamiči Barbari Sattler iz Stanešinc. Delaj in moli je bilo njeno geslo. Zvesto je služila Bogu, vsako nedeljo je redno že v zgodnjih urah hitela v cerkev. Tako je zapustila vsem najlepši zgled. Ob grobu ji je spregovoril poslovinne besede domači g. župnik. Na njeni zadnji poti jo je spremljal tudi njen sorodnik g. dr. Trstenjak iz Ljubljane, domači g. p. Angelus Sattler iz Škofje Loke in g. kaplan Fekonja poleg mnogo drugih ljudi. Ni še minilo dve leti, kar je umrl njen mož. Bog naj bo rajnici milosten plačnik! — Žalujočim ostalim naše sožalje!

Umrla je pri Sv. Trojici v Halozah Neža Muršek, rojena Bedrač iz Dolene. Prvi petek v mesecu so ji zazvonili duhovski zvonovi mrtvaško pesem, njej, ki je pobožno vedno doživljala pobožnost Srca Jezusovega.

Brat našega prevzvišenega škofa na zadnji poti. Zadnjič je poročal »Slov. gospodar« o smrti Antona Tomažiča, brata našega škofa in očeta g. žičkega župnika. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb v Žičah. Pogrebi so prišli od blizu in daleč. Največ jih je seveda bile iz Žič in sosednjih Loč. Tudi 17 duhovnikov z bratom, Prevzvišenim lavantinskim nadpastirjem, ga je spremlilo na zadnji poti. Veličasten pogreb! Žal, da ga sin ni mogel spremljati, ker je hudo preizkušen po težki bolezni, ki ga priklepa na posteljo. In to je pekojnega skrbelo. Sam je potožil zdravniku g. dr. Ankerstu iz Loč: »Ali bom res moral umreti? Pa vendar sedaj ne bi rad še umrl, saj me sin ne bo mogel niti pokopati.« Našega Tonča ni več med nami. Ko so sončni žarki na pustni torek najlepše ogrevali božjo njivo v Žičah, je jemat slovo od nas. Ob poslovinnih besedah Prevzvišenega ni ostalo nobeno oko suho. Pa zvoki žalostink, ki so jih zapeli domači pevec pod vodstvom organista g. Čuka iz Poljčan, so rezali v srce. Tako se poslavlja iz tega sveta pravični! In rajni je bil mož molitve. Zato smo prepričani, da mu je Vsemogočni že obilen plačnik. Saj je zadnja leta toliko trpel zaradi nahuhe in kako voljno ter je iskal tolažbe in olajšanja le v svojem Bogu. Spavaj sladko in

»Tu mora ostati vse, kakor je! Nobeden naj se ne gane od tod! Ti pa,« se je obrnil na občinskega moža, »pojdi po orožnike! Hrast pa naj pošlje po zdravnika!«

»Po duhovnika je treba, Tinča je treba prevedeti,« je dejal Judež in pokazal na Tinča, ki je hropel na tleh.

Ne da bi se kaj zmenil za župana, je Judež odhitel po gospoda. Župan je nagrbnčil čelo in je vprašal strogo: »Kako se je zgodilo?«

»Za dvajset dinarjev je šlo,« je povedal Pušnik ves skesen, »nekdo jih je z mize pobral.«

Mrkačev Luka se je zadril vmes:

»Migec je vsega kriv, on je ščul. On je pocoprpal, da je prišel denar v moj žep.«

»Kje je Migec?«

Vsi so se ozrli. Toda »coprniki« se je že koj spočetka, ko so se začeli tepsti, pobral in se odrezal po vasi dol. Ker ga ni bilo, je župan pogledal okoli sebe in je vprašal:

»Kdo je Tinča z nožem? Judež?«

»Ne! Ne!« se jih je več oglasilo, Pušnik pa je povedal:

»Ko je Judež prišel, je bil Tinč že zaboden. Judež je hotel prepri pomriti, pa je prišel prepozno.«

»Tisti, ki je Tinča zabodel, naj se javi! Dolžnost je, da se javi. Hočem vedeti, kdo je bil,« je pozival župan strogo.

Vsi so molčali, nihče se ni zmezil.

»Torej skriva se tudi še? Se bo že našel... Vprašaj Tinča!«

Mrkačev Luka se je sklonil k svojemu prijatelju, pa ni mogel iz njega nič spraviti, ker je Tinč težko hropel.

Tedaj se je vrnil Judež s kaplanom. Duhovnik je pokleknil k ranjencu in je brž spoznal, da je njegovo življenje pri kraju. Naglo ga je del v poslednje olje in nekaj minut nato je Tinč izdihnil. Njegova smrt je pretresla vse. Stali so nemo okoli mrliča. Vtem sta prišla dva občinska moža, gostilničar in orožnik. Župan in orožnik sta začela strogo zasliševanje, pa nista mogla dognati, kdo bi bil morilec.

»Vsi naj pokažejo nože! Bomo videli!« je zapovedal župan, glas pa se mu je tresel.

Nadvorski Peter je sveto zatrjeval, da ni imel noža pri sebi, prav tako tudi Ladra. Končnikov Jur in Mrkačev Luka sta pokazala svoja noža, na teh ni bilo nobene sledi o krvi. Meležnik pa je s tresočo se roko iskal po hlačah, pa ni našel drugega ko prazno nožnico.

»Tu je Meležnikov nož, tu pod klopjo leži,« je zavpil Mrkačev. »Saj sem rekel, da je Meležnik Tinča zaklal — saj sem videl.«

(Dalje sledi)

li so več jarkov, ki so odvajali vodo. Ko je vodna gladina globoko padla, so zagledali lesene stebre, ki so štrleli iz vode. Kmetje so najprej menili, da so to ostanki kakega starega gozda. Na prigorvarjanje kastrojskega škofa so poklicali znanega grškega arheologa (raziskovalca) Keramopoulosa iz Aten, ki je dognal, da so to ostanki starega grškega mesta Lymnes-Komo, ki ga je popisal že zgodovinar Tukidides.

V tibetski (v osrednji Aziji) prestolnici Lhasi oddajajo župansko mesto vsako leto v prvih 23 dneh na javni dražbi. Kdor si kupi ta položaj, sme mestu vladati in ga upravljati, kakor se mu zdi. Med drugim lahko obdrži ves denar, ki ga pobere s posebnimi davki in globami.